

06 Sociaal domein

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (CMD / PlusTeam)

Samenkracht en burgerparticipatie (CMD/PlusTeam)

Inleiding Samenkracht en burgerparticipatie

In een tijd waarin maatschappelijke vraagstukken steeds complexer worden, is het van groot belang dat we als gemeente niet alleen vóór, maar vooral mét onze inwoners werken aan oplossingen. Samenkracht – de kracht van inwoners, organisaties en overheid samen – vormt de basis voor een veerkrachtige en inclusieve samenleving. Burgerparticipatie is daarbij geen doel op zich, maar een essentieel middel om beleid beter te laten aansluiten bij de leefwereld van onze inwoners. Door inwoners actief te betrekken bij het vormgeven van hun eigen leefomgeving, versterken we het vertrouwen, benutten we lokale kennis en vergroten we het draagvlak voor gemeentelijk beleid.

We zagen de afgelopen jaren een stijgende trend in de zorgkosten voor jeugd en Wmo. Met de Taskforce Sociaal Domein hebben we kritisch gekeken naar deze kosten en hebben we maatregelen genomen om deze te beheersen. We borduren voort op de ingezette lijn van de Taskforce. Vast staat dat we de kosten kunnen dempen door preventie, ofwel het voorkomen dat inwoners aanspraak maken op de Jeugdwet of Wmo. We moeten kansen op dit terrein aangrijpen op het moment dat die zich aandienen. Voor preventie is een budget van € 100.000 opgenomen in de begroting. Dit is budgetneutraal, aangezien de budgetten voor de Wmo en Jeugdwet met € 100.000 zijn teruggebracht. Van die €100.000 wordt vanaf 1-1-2027 €75.000 ingezet door de brede welzijnsdienst voor community-building en Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) 18+. De overige €25.000 wordt inzet ter bekostiging van andere preventieve maatregelen.

Wat willen we bereiken?

Inwoners weten zelf de weg te vinden met hun hulpvraag en ontvangen waar nodig passende ondersteuning.

SamenWijzer (Toegang), in de vorm van het Centrum Maatschappelijke Dienstverlening, is zichtbaar, vindbaar en laagdrempelig voor inwoners. Naast familie en vrienden, stellen inwoners gemakkelijk vragen bij school, aan de jeugdgezondheidszorg, aan vrijwilligers van de welzijnsorganisatie of in de gemeenschapshuizen. Inwoners weten waar zij terecht kunnen en zij weten op een natuurlijke manier SamenWijzer te vinden voor informatie, advies en ondersteuning op het gebied van Jeugd, Wmo, leerplicht, minimaregelingen, werk en inkomen, schuldhulpverlening en mantelzorg. SamenWijzer wordt gezien als laagdrempelige voorziening, vergelijkbaar met bijvoorbeeld het consultatiebureau.

We gaan hierbij uit van een integrale aanpak waarbij preventie en normaliseren voorop staan. We streven naar één vaste contactpersoon per huishouden. We kijken nadrukkelijk naar zelfredzaamheid. Wat kan iemand zelf en waar is hulp of ondersteuning nodig?

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken toe naar een integrale benadering en een verbreding van de toegang binnen het CMD

De toegang tot ondersteuning (SamenWijzer), waaronder het CMD, speelt zelf een rol in preventie en normaliseren. Het biedt zelf preventieve voorlichting en informatie aan of weet daarvoor de partners te raadplegen. We verwijzen daar waar mogelijk door naar het voorliggend veld.

Het CMD heeft korte lijnen met de maatschappelijke partners, zoals de huisartsen, politie, onderwijs en de per 1 januari 2027 gecontracteerde welzijnsorganisatie. We weten elkaar te vinden; niet alleen bij eenvoudige vraagstukken, maar juist ook bij de complexe vraagstukken.

We streven ernaar om vaste contactpersonen te hebben bij onze vaste partners, die zowel formeel als informeel kunnen verbinden.

We herijken de visie Persoonlijk, Dichtbij en Goed voor Mekaar

In het uitvoeringsprogramma hebben wij opgenomen dat de visie van het sociaal domein 'Persoonlijk en Dichtbij' herijkt zal worden.

In de herijking van de visie houden we rekening met de landelijke maatschappelijke opgave. We maken een vertaalslag naar de schaal van Waalre om te zorgen dat de dienstverlening naar inwoners toekomstbestendig is.

In 2026 zijn we aan de slag gegaan met de ambtelijke voorbereiding op de totstandkoming van de herijkte visie. De nieuwe raad en het nieuwe college kunnen hier naar verwachting eind 2026/begin 2027 over besluiten.

Taken die voorheen door het PlusTeam werden gedaan zijn anders belegd

De uitvoering van de Plustaken (ondersteuning aan de meest complexe casuïstiek) was tot en met 2026 belegd bij de Gemeenschappelijke Regeling (GR) PlusTeam. Per 1-1-2027 zal de GR worden opgeheven. We borgen de uitvoering van de Plustaken, alleen zal de uitvoering hiervan anders worden vormgegeven.

We herijken het huidige beleidsplan jeugd.

In 2026 komt er een nieuwe verordening jeugd en wordt de visie op sociaal domein herijkt. Aansluitend daarop zal het jeugdbeleid 2020-2024 worden herzien.

We borgen de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling met een protocol.

In 2026 is het protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) vastgesteld. In 2027 zal het protocol verder geborgd worden in de organisatie.

Wijkcentra

Inleiding Wijkcentra

Dorps- wijk- en buurthuizen spelen een onmisbare rol in het leefbaar houden van dorpen, wijken en buurten. Daarnaast vervullen deze gebouwen en de mensen die erin werken een belangrijke zorgfunctie.

Wat willen we bereiken?

We bieden inwoners de mogelijkheid om deel te nemen aan en/of gebruik te maken van cultureel maatschappelijke activiteiten, wijkzorg en activiteiten buiten de wijk.

We bieden levensloopbestendige en duurzame wijken en buurten en stimuleren deelname aan cultureel maatschappelijke activiteiten, wijkzorg en activiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Accommodaties worden duurzaam en multifunctioneel op- en ingezet.

Door in te zetten op duurzame, multifunctionele accommodaties realiseren we lagere energielasten en een hogere bezettingsgraad. Op deze manier zorgen we voor toegevoegde waarde voor alle betrokken partijen.

De Pracht en Het Huis van Waalre ontvangen subsidie volgens de prestatieovereenkomst.

We verlenen subsidie aan sociaal-culturele activiteiten volgens het geldende subsidiebeleid.

We voeren de acties uit de uitvoeringsagenda Welzijn Woon Zorgvisie uit

In 2025 is de uitvoeringsagenda voor de welzijn-woon-zorg visie opgesteld. Dit betreft een adaptief document. In 2027 gaan we met enkele doelstellingen uit deze uitvoeringsagenda aan de slag of wordt deze daar waar nodig bijgesteld.

Een van de doelstellingen uit de WWZ-uitvoeringsagenda is het opstellen van een visie op ontmoeten, in 2026 is hier een start mee gemaakt. In 2027 zal deze visie vastgesteld gaan worden.

Inburgering

Inleiding Inburgering

We voeren de verplichte onderdelen uit van de [wet Inburgering 2021](#). Het doel van deze wet is dat inburgeraars snel en volwaardig meedoen in de samenleving. De gemeente ondersteunt inburgeraars om te participeren naar vermogen, door het leveren van begeleiding, maatwerk en monitoring.

Wat willen we bereiken?

Inburgeraars participeren naar vermogen en zijn de Nederlandse taal machtig.

Binnen het CMD bekijken we de persoonlijke omstandigheden van de inburgeraar op een integrale manier. We bieden daarin passende ondersteuning en maatwerk, zodat de inburgeraar zelfredzaam wordt en naar vermogen kan deelnemen in de maatschappij. Daarnaast stellen we de inburgeraar in staat om de Nederlandse taal te leren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Kwaliteitsslagen en infrastructuur in Waalre evalueren we intern en stellen we waar nodig bij.

De begeleiding van de inburgeraars wordt uitgevoerd door het CMD in Waalre, in samenwerking met Vluchtelingenwerk Nederland. De gemeente Veldhoven voert het financieel ontzorgen uit. Er is een continue afstemming tussen het CMD en de samenwerkingspartners. We zetten in op het versterken van zowel de inhoudelijke ondersteuning als de lokale infrastructuur. We investeren in maatwerktrajecten die aansluiten op de individuele behoeften en ambities van inburgeraars. Met onze samenwerkingspartners streven wij naar een breed en toegankelijk aanbod van inburgeringsvoorzieningen. Zo creëren we een solide basis voor duurzame participatie en zelfredzaamheid.

Inburgeraars participeren in de maatschappij naar hun vermogen en worden daarin gefaciliteerd.

De gemeente ondersteunt inburgeraars actief bij hun integratieproces. De casusregisseur inburgering vervult een centrale rol door voor alle statushouders tijdig onder andere een brede intake af te nemen en een PIP op te stellen. Daarmee worden hun behoeften en leerdoelen in kaart gebracht. We stimuleren actief de ontwikkeling van financiële zelfredzaamheid en beheersing van de Nederlandse taal. Daarnaast moedigen we hen aan om deel te nemen aan culturele en sportieve activiteiten in en rondom Waalre, zodat zij onderdeel uitmaken van de lokale gemeenschap.

Huisvesting en begeleiding Oekraïners

Inleiding Huisvesting en begeleiding Oekraïners

In 2027 blijft de gemeente zich inzetten voor de opvang, huisvesting en begeleiding van ontheemden uit Oekraïne. Het betreft Oekraïners die vallen onder de ROOO (Regeling Opvang Ontheemde Oekraïne) en de RTB (Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïne). Hoewel de instroom naar verwachting stabiliseert, blijft de opgave omvangrijk en vraagt deze blijvende aandacht voor zowel de kwaliteit van de opvang als de ondersteuning gericht op participatie en zelfredzaamheid. De gemeente richt zich op passende huisvesting, gecombineerd met toegankelijke begeleiding op het gebied van werk, onderwijs, gezondheid en maatschappelijke integratie. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij reguliere voorzieningen, met oog voor maatwerk waar nodig. Er is nog onzekerheid of de SPUK Oekraïne na 4 maart 2027 voortgezet zal worden of dat deze over zal gaan in een andere regeling.

Wat willen we bereiken?

Oekraïners voorzien van huisvesting en begeleiding.

De gemeente wil Oekraïense ontheemden voorzien van stabiele en kwalitatief passende huisvesting, variërend van gemeentelijke opvanglocaties tot meer zelfstandige woonvormen. Tegelijkertijd wordt begeleiding geboden die zich richt op praktische ondersteuning in het dagelijks leven, zoals het regelen van voorzieningen, het vinden van werk of scholing en het wegwijs worden in de Nederlandse samenleving. Hierbij wordt ingezet op een geleidelijke overgang naar meer zelfstandigheid, waarbij begeleiding waar nodig wordt aangepast aan de specifieke situatie van huishoudens en individuen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We streven ernaar om aan het, door het Rijk, opgelegde quotum te huisvesten Oekraïners te voldoen

Dit betekent dat actief wordt ingezet op het realiseren en beschikbaar houden van voldoende opvangplekken, waarbij flexibiliteit nodig blijft om in te kunnen spelen op veranderingen in de instroom en landelijke afspraken. Door tijdig capaciteit te organiseren en samen te werken met regionale en maatschappelijke partners wordt invulling gegeven aan deze verantwoordelijkheid, met oog voor zowel kwaliteit als haalbaarheid.

We zorgen ervoor dat alle gehuisveste Oekraïners de begeleiding ontvangen die zij nodig hebben

De gemeente draagt er zorg voor dat alle gehuisveste Oekraïense ontheemden de ondersteuning ontvangen die nodig is voor hun dagelijks levensonderhoud en welzijn. Dit omvat onder meer het verstrekken van leefgeld, zodat in basisbehoeften kan worden voorzien, en het aanbieden van begeleiding via partners zoals VluchtelingenWerk Nederland. Deze ondersteuning richt zich op praktische hulp, informatievoorziening en het wegwijs maken in de Nederlandse samenleving, met als doel stabiliteit te bieden en bij te dragen aan een zo zelfstandig mogelijk bestaan.

6.3 Inkomensregelingen

Inleiding Inkomensregelingen

De gemeente vervult een belangrijke rol in het waarborgen van bestaanszekerheid voor haar inwoners. Een deel van de voorzieningen is vastgelegd in de [Verordening Participatiewet](#), terwijl andere ondersteuningsmaatregelen [aanvullend](#) zijn opgesteld. Ondersteuning door de gemeente stelt inwoners niet alleen in staat om in hun levensonderhoud te voorzien, maar biedt hen ook kansen om actief deel te nemen aan de samenleving. Door deelname aan werk of door werk-gerelateerde activiteiten te stimuleren, afgestemd op persoonlijke omstandigheden, bevordert de gemeente sociale en economische participatie.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor verschillende inkomensregelingen, met name binnen de Participatiewet. Deze wet omvat de uitvoering van de bijstandsuitkering, het bieden van inkomensondersteuning en het stimuleren van re-integratie naar werk. Daarnaast zijn gemeenten verantwoordelijk voor het uitvoeren van minimaregelingen, bijzondere bijstand, individuele inkomensvoorschot en schuldhulpverlening.

In paragraaf 6.3.1 lichten we de doelstellingen van het minimabeleid toe en beschrijven we onze ondersteuning aan inwoners met geldzorgen. In paragraaf 6.4 gaan we nader in op de begeleide participatie binnen onze gemeente.

6.3.1 Minimabeleid

Inleiding Minimabeleid

Het belangrijkste doel van het minimabeleid is het borgen van bestaanszekerheid voor inwoners met een laag inkomen. Daarbij ligt de nadruk op het bevorderen van participatie in de samenleving en het toegankelijk maken van essentiële voorzieningen, zodat iedereen volwaardig mee kan doen.

Wat willen we bereiken?

Garanderen van bestaansminimum

De uitvoering van het minimabeleid is vastgelegd in verschillende gemeentelijke [regelingen](#). In het [normenoverzicht minimabeleid](#) kunnen inwoners zien of zij in aanmerking komen voor deze regelingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden ondersteuning aan inwoners met geldzorgen.

We voeren het geldzorgenbeleid uit. We werken hierin nauw samen met diverse lokale ketenpartners.

Inwoners kunnen met hulpvragen terecht bij het inloopspreekuur [SamenWijzer](#), de Toegang van het CMD, ook voor geldzorgen. Daarnaast kunnen zij zich melden bij het inloopspreekuur [Geldfit Waalre](#).

De gemeente zet extra in op proactieve schulddienstverlening, met een nadruk op het voorkomen van problematische schulden. Door vroegsignalering sporen we risicovolle schuldensituaties tijdig op en bieden we passende ondersteuning om verdere financiële achterstanden te voorkomen. Deze aanpak draagt bij aan het terugdringen van schulden, voorkomt uithuiszettingen en versterkt het bestaansminimum van onze inwoners.

We bieden tijdelijke financiële ondersteuning aan inwoners die dat vanwege bijzondere omstandigheden nodig hebben.

Wanneer inwoners door omstandigheden bepaalde noodzakelijke kosten niet zelf kunnen dekken, kunnen we bijzondere bijstand verstrekken.

We hebben speciale aandacht voor huishoudens die door een ongelukkige samenloop van fiscale en sociale regelgeving onder het bestaansminimum uitkomen.

Daarnaast bieden wij brede ondersteuning aan gedupeerde inwoners van de toeslagenaffaire.

6.4 Begeleide participatie

Inleiding Begeleide participatie

Begeleide participatie is een essentieel onderdeel van ons sociaal beleid. Het draagt bij aan een inclusieve samenleving, waarin iedereen naar vermogen kan meedoen. Inwoners

die (nog) niet zelfstandig kunnen participeren op de arbeidsmarkt of in de maatschappij, bieden we ondersteuning via trajecten die zijn afgestemd op hun persoonlijke situatie. De begeleiding richten wij op het versterken van vaardigheden, het opbouwen van zelfvertrouwen en het creëren van passende ontwikkelkansen.

Wat willen we bereiken?

Doel van de Participatiewet is dat inwoners zeker kunnen zijn van een bestaansminimum door hen een bijstandsuitkering te geven en/of inwoners die kunnen werken, kansen op werk te geven

De gemeente ondersteunt inwoners met arbeidsvermogen ('kunnen werken') bij hun deelname aan de arbeidsmarkt. Wij werken binnen het kader van de [Participatiewet](#) aan het creëren van gelijke kansen voor deze groep op regulier werk. Aan uitkeringsgerechtigde inwoners die (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen voorzien in hun levensonderhoud, verstrekt de gemeente een passende uitkering. Daarnaast draagt de gemeente bij aan de geleidelijke afbouw van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), waarvan de toegang sinds 1 januari 2015 is afgesloten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We stellen een studietoeslag beschikbaar voor inwoners die studeren en een arbeidshandicap hebben.

De individuele studietoeslag is bedoeld voor inwoners die een opleiding volgen en door een medische of psychische beperking niet in staat zijn om naast hun studie bij te verdienen.

We begeleiden inwoners naar werk met participatievoorzieningen.

De gemeente Waalre neemt samen met vier regiogemeenten (Eindhoven, Veldhoven, Valkenswaard en Heeze-Leende) deel in de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Regio Eindhoven (GRWRE). De uitvoeringsorganisatie hiervan is Ergon en het Participatiebedrijf. Via Ergon bieden we diverse re-integratiemogelijkheden, waaronder loonkostensubsidie, en zetten we gericht in op het realiseren van onze taakstelling rondom beschut werk. Ergon werkt volgens een nieuwe [strategische koers](#) die op 1 januari 2027 ingaat, waarin meer wordt ingezet op dienstverbanden bij reguliere werkgevers.

We participeren in regionale overlegtafels, die gericht zijn op de arbeidsmarkt en arbeidsmarkttoeleiding. Door deze structurele samenwerking dragen we bij aan een sluitend netwerk van ondersteuning en werkgelegenheid in onze regio.

We borgen de uitvoering van de participatiewet voor onze inwoners in een dienstverleningsovereenkomst

Met ingang van 1 januari 2026 werken we op basis van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Veldhoven samen op het gebied van Participatiewet, Inkomen en Schulddienstverlening.

6.6 WMO-beleid

Inleiding WMO-beleid

Het doel van de Wmo ([Wet maatschappelijke ondersteuning 2015](#)) is: zorgen dat inwoners zo lang en zo volwaardig mogelijk zelfstandig kunnen blijven functioneren en deelnemen aan de samenleving. Gemeenten zijn hierbij verantwoordelijk voor het bieden van de juiste ondersteuning aan inwoners. Zo ondersteunt de gemeente bij langer thuis wonen en zorgt ze dat mensen zoveel mogelijk zelfstandig hun dagelijks leven kunnen leiden. Ook het voorkómen van isolement en het zorgen dat mensen kunnen participeren horen tot de taken van de gemeente. Ten slotte biedt de gemeente ondersteuning aan diegenen die zorgen voor anderen (mantelzorgers).

Wat willen we bereiken?

Inwoners in staat stellen op een zo volwaardig en gelijkwaardig mogelijke manier deel te nemen aan de samenleving.

Dit geldt in het bijzonder voor inwoners die zich in een kwetsbare positie bevinden, beperkingen hebben of problemen ondervinden. De inwoner moet eerst zelf naar oplossingen zoeken, bij voorkeur binnen het eigen sociale netwerk. De gemeente kan hierbij ondersteunen en vangt op wanneer er binnen het eigen sociale netwerk geen oplossing wordt gevonden.

We zorgen voor een passend zorgaanbod (of ondersteunen bij het vinden van een passend zorgaanbod) voor inwoners die zich met een (hulp-)vraag bij de gemeente Waalre melden.

Wat gaan we daarvoor doen?

We hebben inzicht en grip op de dienstverlening en kosten van de WMO.

Op basis van de Wmo en de Jeugdwet is de gemeente verplicht jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek te houden. Ook worden de ervaringen vanuit de Participatiewet gemeten. Dit geeft, samen met inzet via contractmanagement, een beeld van de kwaliteit van onze dienstverlening en die van onze gecontracteerde partners.

De uitvoering van de Wmo is een open-einde regeling, waar we als gemeente toe verplicht zijn. We proberen, waar mogelijk, grip te houden op de kosten van de Wmo, inclusief de maatwerkvoorzieningen. Dit doen we onder andere ook via de nieuwe verordening maatschappelijke ondersteuning die naar verwachting per 1 januari 2027 in werking treedt.

We ontwikkelen aanvullende protocollen gericht op het toezicht op de kwaliteit en de rechtmatigheid van de Wmo.

We geven samen met onze partners inhoud en uitvoering aan de WMO.

We werken op het gebied van Wmo samen op verschillende vlakken, onder andere:

- In samenwerking met de regio Eindhoven wordt het [Actieplan dakloosheid 2024-2030](#) uitgevoerd.
- Met de regio Eindhoven wordt een herijking van het [uitvoeringsprogramma beschermd wonen](#) opgesteld.
- Vanaf 2027 heeft de gemeente Waalre een contract bij één welzijnsorganisatie voor diverse welzijnsdiensten die voorheen apart werden ingekocht/gesubsidieerd. Denk hierbij aan bijv. buurtbemiddeling en sociaal raadsliedenwerk. Zie dit nader toegelicht in 7.1 (Volksgezondheid).
- We werken samen met de GGD als het gaat om personen met verward gedrag en geestelijke gezondheid ([Wvggz](#)).
- We werken in samenwerking met de BOV-Kempengemeenten en de regio Dommelvallei+ aan doorontwikkeling van de producten Begeleiding Wmo, om de best passende zorg en ondersteuning te kunnen bieden.
- Samen met de omliggende gemeenten hebben we een [meldpunt voor discriminatie](#).
- De [Welzijn-Wonen-Zorg visie](#) geven we handen en voeten, samen met onze lokale partners via het [uitvoeringsprogramma](#).
- Het CMD en het PlusTeam werken goed samen, ook met de huisartsen en de wijkverpleegkundigen in Waalre, om de processen rond de ondersteuning van inwoners goed te organiseren en ervoor te zorgen dat er korte lijnen zijn tussen de verschillende partijen.
- Maatschappelijke partners worden vroegtijdig betrokken bij relevante ontwikkelingen.

6.7 Maatwerkdienstverlening 18-

Maatwerkdienstverlening 18-

Inleiding Maatwerkdienstverlening 18-

Kinderen en jongeren verdienen een omgeving waarin zij veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. De gemeente ondersteunt daarbij waar nodig, maar vertrekt altijd vanuit de kracht van het gewone leven. Dat betekent dat we niet te snel problematiseren, maar eerst kijken wat jongeren, ouders en hun netwerk zelf kunnen, eventueel met lichte ondersteuning. Pas wanneer dat niet voldoende is, zetten we zwaardere vormen van hulp in.

Maatwerkdienstverlening voor jeugdigen tot 18 jaar vraagt om een zorgvuldige balans: nabij en laagdrempelig waar het kan, specialistisch waar het moet. Door in te zetten op preventie, vroegsignalering, samenwerking met onderwijs en jeugdgezondheidszorg, en het versterken van de eigen regie van gezinnen, zorgen we voor passende ondersteuning die aansluit bij de leefwereld van jongeren. Zo bouwen we samen aan een stevige, veerkrachtige basis voor de toekomst.

Wat willen we bereiken?

We gaan uit van eigen kracht en ondersteunen onze jeugdigen waar het nodig is.

Uitgangspunt in ons beleid is dat het eigen sociale netwerk van jeugd en hun opvoeders wordt gebruikt. We richten ons sterk op preventief jeugdbeleid, omdat daardoor ouders en hun kinderen minder specialistische hulpverlening nodig hebben. Er zijn middelen vrijgemaakt (binnen bestaande budgetten) voor preventieve maatregelen.

Wanneer ondersteuning nodig is, moeten professionals van verschillende disciplines elkaar goed weten te vinden. Het motto daarbij is: één gezin, één plan, één coördinator. We zorgen ervoor dat het passend onderwijs en de ondersteuning op grond van de Jeugdwet en Wmo op elkaar aansluiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken deel uit van de GR een 10 voor de jeugd en het samenwerkingsverband 21 voor de jeugd, waarbinnen we de inkoop van geïndiceerde jeugdhulp blijvend ontwikkelen

We werken verder aan de afbouw van gesloten plaatsingen binnen jeugdzorg plus naar meer kleinschalige woonvormen.

We nemen maatregelen om de kosten voor jeugdhulp zowel lokaal als regionaal beheersbaar te maken.

We onderzoeken wat de Hervormingsagenda Jeugd betekent voor Waalre en we werken zowel lokaal als regionaal aan de verschillende thema's van deze hervormingsagenda.

We zetten in op een afname van jeugdhulp die is verstrekt via een maatwerkovereenkomst. Jeugdhulp zetten we zoveel mogelijk in via het gecontracteerde aanbod binnen Een 10 voor de jeugd.

We versterken het voorliggend veld en stimuleren het gebruik hiervan.

Binnen de maatwerkdienstverlening voor jeugdigen onder de 18 jaar zetten we stevig in op preventie en het versterken van het voorliggend veld. Dit doen we in lijn met de landelijke hervormingsagenda jeugd, waarin preventie, samenwerking en het verminderen van zware jeugdhulp centraal staan. Door (vanuit bestaande budgetten) te investeren in preventie kunnen we het lokale netwerk van ondersteuning beter toerusten en toegankelijker maken voor gezinnen.

Een voorbeeld van ontwikkeling in het voorliggend veld is het project Als je uit elkaar gaat, waar ouders en kinderen laagdrempelig terecht kunnen voor informatie, advies en ondersteuning bij scheiding. Zo voorkomen we dat problemen escaleren en kunnen we eerder passende hulp bieden. Samen met onze partners bouwen we aan een stevig fundament van preventieve voorzieningen, zodat inwoners laagdrempelig ondersteund kunnen worden.

Jeugd- en jongerenwerk

Inleiding Jeugd- en jongerenwerk

Jeugdigen in Waalre groeien op tot volwassenen met positieve vormen van vrijetijdsbesteding, een sociaal netwerk en actieve participatie in de samenleving.

Het jeugd- en jongerenwerk in de gemeente Waalre speelt een cruciale rol in het ondersteunen van jongeren bij hun ontwikkeling en het voorkomen van maatschappelijke problemen. Jongerenwerkers organiseren activiteiten, bieden begeleiding en stimuleren jongeren in het opbouwen van hun zelfvertrouwen. Dat gebeurt in een laagdrempelige setting die aansluit bij jongeren. Het jongerenwerk is actief en zichtbaar op plekken waar jongeren zich bevinden, onder andere in het jongerencentrum en op straat.

Vanaf 1-1-2027 valt het jeugd- en jongerenwerk onder de brede welzijnsorganisatie. Zie hiervoor ook paragraaf 7.1 Volksgezondheid

Wat mag het kosten? (bedragen x € 1.000)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 per 01-07-2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Lasten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.799	2.199	2.102	2.076	2.078	2.031
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	610	605	615	615	615	615
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.209	955	974	974	974	974
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	904	917	762	762	762	762
6.3 Inkomensregelingen	5.242	5.895	5.277	5.262	5.262	5.262
6.4 WSW en beschut werk	1.251	1.214	1.148	1.154	1.094	1.032
6.5 Arbeidsparticipatie	385	395	351	347	362	372
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	659	466	571	571	571	571
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	1.561	1.750	1.600	1.600	863	840
6.712 Begeleiding (WMO)	849	1.000	850	850	850	850
6.713 Dagbesteding (WMO)	93	165	120	120	120	120
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	112	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	2.319	3.669	3.559	3.228	3.178	3.178
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	191	0	0	0	0	0
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	104	0	0	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	392	0	0	0	0	0
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	40	35	40	40	40	40
6.791 PGB WMO	225	260	270	270	270	270
6.792 PGB Jeugd	92	100	100	100	100	100
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	110	109	109	109	109	109

Exploitatie	Realisatie 2025	Begroting 2026 per 01-07-2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
6.822 Jeugdreclassering	61	88	88	88	88	88
6.91 Coördinatie en beleid WMO	126	109	110	110	110	110
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	175	264	322	322	322	322
Totaal Lasten	18.510	20.195	18.968	18.599	17.768	17.646
Baten						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	369	643	358	358	338	309
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	20	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	4.398	4.029	3.506	3.506	3.506	3.506
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	3	3	3	3	3	3
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	98	100	100	265	265	265
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	0	0	0	142	142	142
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	8	8	8	8
Totaal Baten	4.888	4.774	3.974	4.281	4.261	4.232
Gerealiseerd resultaat	13.622	15.420	14.994	14.317	13.507	13.414

Toelichting

Vergelijking van de begroting 2027 met de bijgestelde begroting 2026 en meerjarig levert de volgende verschillen op:

Toelichting verschillen lasten:

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (voordeel € 97.000)

- € 15.000 nadeel
 - Het budget voor subsidies aan vrijwilligersorganisaties is geraamd volgens de uitgangspunten opgenomen in de subsidieverordening. Vanuit andere taakvelden zijn 2 subsidies toegevoegd aan dit taakveld.
- € 63.000 nadeel
 - Door salariskosten. De toelichting m.b.t. de inhuur- en salariskosten op organisatieniveau is terug te vinden onderaan in programma 00 Bestuur en Ondersteuning.
- € 300.000 voordeel
 - In 2026 hebben we € 300.000 aangevraagd voor de opvang van vluchtelingen. Hier tegenover staat ook een uitgavenbudget voor dezelfde hoogte. Dit was eenmalig voor 2026, in 2027 daarom hier een voordeel.
- € 59.000 nadeel
 - In 2026 hebben we een aanbesteding gehad om een aantal activiteiten centraal onder te brengen in een brede welzijnsorganisatie. Daarom is het volledige budget op dit taakveld ondergebracht. Dit is een verschuiving die op taakvelden 6.23 en 6.3 terugkomt. Voor 2027 is het daarom op dit taakveld een nadeel.
- € 18.000 nadeel

- het beheer van gemeenschapshuis de pracht en Huis van Waalre valt hoger uit.
- € 75.000 nadeel
 - Dit betreft een verschuiving m.b.t. preventieve maatregelen vanuit taakveld 6.752 (budgettair neutraal).
- € 30.000 voordeel
 - Het budget voor de spuk breed is verlaagd, omdat de SPUK regeling in 2026 is afgelopen. Hiervoor in de plaats is de SPUK AZWA gekomen echter deze is lager en op diverse taakvelden verdeeld.
- € 3.000 nadeel
 - Diverse kleine verschillen.

Toelichting meerjarenramingen:

- De integrale visie op ontmoeten wordt in 2026 en 2027 opgesteld € 25.000 voordeel.
- SB Welzijn op recept loopt na 2026 af omdat de SPUK middelen daarvoor niet meer beschikbaar zijn. Voordeel € 10.000.

6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO (nadeel € 10.000)

- € 10.000 nadeel
 - Aanpassing van de budgetten vanwege normale indexatie.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen verschillen.

6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd (nadeel € 19.000)

- € 15.000 nadeel
 - Toename van de bijdrage m.b.t. Plustaken die vanaf 01-01-2027 zijn ondergebracht in een Dienstverleningsovereenkomst met Geldrop-Mierlo (voorheen gemeenschappelijke regeling Plusteam).
- € 4.000 nadeel
 - Door salariskosten. De toelichting m.b.t. de inhuur- en salariskosten op organisatieniveau is terug te vinden onderaan in programma 00 Bestuur en Ondersteuning.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen verschillen.

6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal (voordeel € 155.000)

- € 112.000 voordeel
 - In 2025 en 2026 was er eenmalig budget voor de Taskforce sociaal domein, voor 2027 is deze niet geraamd.
- € 26.000 voordeel
 - Door salariskosten. De toelichting m.b.t. de inhuur- en salariskosten op organisatieniveau is terug te vinden onderaan in programma 00 Bestuur en Ondersteuning.
- € 20.000 voordeel

- In 2026 hebben we een aanbesteding gehad om een aantal activiteiten centraal onder te brengen in een brede welzijnsorganisatie. Daarom is het volledige budget op taakveld 6.1 ondergebracht. Hier is dus een verschuiving te zien die die op taakvelden 6.1 en 6.1 terugkomt. Voor 2027 is het daarom op dit taakveld een voordeel.
- € 3.000 nadeel
 - Diverse kleine verschillen.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen verschillen.

6.3 Inkomensregelingen (voordeel € 618.000)

- € 85.000 voordeel
 - Door salariskosten. De toelichting m.b.t. de inhuur- en salariskosten op organisatieniveau is terug te vinden onderaan in programma 00 Bestuur en Ondersteuning.
- € 650.000 voordeel.
 - Voor de opvang van Oekraïners is in 2026 € 650.000 geraamd als uitgaven waar tegenover ook hetzelfde bedrag aan inkomsten staat.
- € 25.000 nadeel
 - De DVO met Veldhoven wordt jaarlijks geïndexeerd.
- € 18.000 nadeel
 - Hogere lasten uitkeringen Participatiewet.
- € 15.000 nadeel
 - De Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek loopt door in 2027 als tijdelijke compensatie voor huishoudens met één inkomen die door ongunstige samenloop van fiscale toeslagen onder het sociaal minimum zakken. Dit is een wettelijke taak die we daarom voor 2027 hebben opgenomen in onze begroting.
- € 33.000 nadeel
 - Het aantal uitkeringen IOAW en IOAZ loopt weer iets op.
- € 26.000 nadeel
 - Diverse kleine bijstellingen op budgetten op basis van realisatie in het verleden.

Toelichting meerjarenramingen:

- De Tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek is alleen voor 2027 opgenomen omdat het een tijdelijke regeling is.

6.4 Begeleide participatie (voordeel € 66.000)

- € 66.000 voordeel
 - De bijdrage aan de GR Ergon is afgestemd op de ontvangen middelen uit het gemeentefonds.

Toelichting meerjarenramingen:

- Bijdrage aan werkvoorzieningsschappen is afgestemd op de middelen die we hiervoor ontvangen uit het gemeentefonds.

6.5 Arbeidsparticipatie (voordeel € 44.000)

- €44.000 voordeel
 - De bijdrage aan de GR Ergon is lager door bijstelling van de begroting Ergon.

Toelichting meerjarenramingen:

- De bijdrage aan de GR Ergon voor participatievoorzieningen is afgestemd op de meerjarenbegroting van de Ergon.

6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO) (nadeel € 105.000)

- Nadeel €105.000
 - De budgetten voor woningaanpassingen en vervoersvoorzieningen zijn verhoogd op basis van de actuele realisatie.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) (voordeel € 150.000)

- € 150.000 voordeel
 - De budgetten zijn verlaagd op basis van de actuele realisatie.

Toelichting meerjarenramingen:

- Vanaf het jaar 2029 wordt dit budget naar beneden gesteld conform onze korting (verlaging) van de algemene uitkering, omdat er het voornemen is om de huishoudelijke hulp als algemene voorziening grotendeels te schrappen. We hebben er voor gekozen om dit budgettair neutraal te verwerken en hiervoor een stelpost op te nemen. Later zal na daadwerkelijke uitwerking van de nieuwe wetgeving hierover meer duidelijkheid zijn.

6.712 Begeleiding (WMO) (voordeel € 150.000)

- €150.000 voordeel
 - Het budget is bijgesteld op basis van de actuele realisatie.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.713 Dagbesteding (WMO) (voordeel € 45.000)

- € 45.000 voordeel
 - Het budget is bijgesteld op basis van de actuele realisatie.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal (voordeel € 110.000)

- € 35.000 voordeel
 - Oplopende besparende maatregelen Taskforce Sociaal Domein
- € 75.000 voordeel
 - Dit betreft een verschuiving m.b.t. preventieve maatregelen vanuit taakveld 6.1 (budgettair neutraal).

Toelichting meerjarenramingen:

- Oplopende besparende maatregelen Taskforce Sociaal Domein.
- Vanaf het jaar 2028 worden we in onze algemene uitkering gekort m.b.t. sturen op trajectduur jeugdzorg. Deze is budgettair neutraal in onze begroting verwerkt waarvoor hier vanaf 2028 een stelpost is opgenomen. Het sturen op de trajectduur van jeugdhulptrajecten betekent dat een gemeente, jeugdhulpaanbieder of professional er actief voor zorgt dat de hulp aan een kind of gezin niet langer duurt dan noodzakelijk is. Later zal na daadwerkelijke uitwerking van de nieuwe wetgeving hierover meer duidelijkheid zijn.
- In 2027 is het budget incidenteel verhoogd met een bedrag van € 244.000 m.b.t. de kosten voor kleinschalig verblijf van jeugdige. Dit vraagt om hogere reële en passende tarieven dan de tarieven die nu voor verblijf met behandeling betaald worden.

6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk (€ 5.000 nadeel)

- € 5.000 nadeel
 - Dit betreft de vaste bijdrage voor Jeugdzorg+ welke zijn gestegen. De incidentele (uitvoering) kosten hebben we vanaf de begroting 2026 reeds af geraamd, dit betekent dat we aanspraak zullen moeten doen op onze reserves als hiervoor een jeugdige wordt aangemeld.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.791 PGB WMO (€ 10.000 nadeel)

- Het budget WMO huishoudelijke hulp PGB is bijgesteld op basis van de actuele realisatie.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.792 PGB Jeugd (neutraal)

- Geen verschil van betekenis.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.821 en 6.822 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering (neutraal)

- Geen verschil van betekenis.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.91 Coördinatie en beleid WMO (nadeel € 1.000)

- Geen bijzonderheden.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.92 Coördinatie en beleid Jeugd (nadeel € 58.000)

- € 54.000 nadeel
 - Op basis van de begroting 2027 stijgt de bijdrage voor Waalre aan de GR Jeugdhulpregio Een 10 voor de Jeugd . Hiertegen over staat dat wij € 8.000 mogen doorbelasten aan deze GR voor eigen inzet, zie hiervoor onderstaande toelichting bij de baten.
- € 4.000 nadeel
 - Door salariskosten. De toelichting m.b.t. de inhuur- en salariskosten op organisatieniveau is terug te vinden onderaan in programma 00 Bestuur en Ondersteuning.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen verschillen

Toelichting verschillen baten:

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie (nadeel € 285.000)

- € 300.000 nadeel
 - In 2026 hebben we € 300.000 aangevraagd voor de opvang van vluchtelingen. Hier tegenover staat ook een uitgavenbudget voor dezelfde hoogte. Dit was eenmalig voor 2026, in 2027 daarom hier een nadeel.
- € 15.000 voordeel
 - Diverse kleine verschillen.

Toelichting meerjarenramingen:

- T/m 2028 ontvangen wij nog een jaarlijkse bijdrage vanuit het Klooster conform overeenkomst, vanaf 2029 niet meer (€ 20.000).

6.3 Inkomensregelingen (nadeel € 523.000)

- € 650.000 nadeel
 - Voor de opvang van Oekraïners is in 2026 € 650.000 geraamd als uitgaven waar tegenover ook hetzelfde bedrag aan inkomsten staat.
- € 127.000 voordeel
 - De actuele berekening van de voorlopige BUIG middelen en BBZ valt hoger uit.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO) (neutraal)

- Geen verschil van betekenis.

Toelichting meerjarenramingen:

- Geen bijzonderheden.

6.711 Huishoudelijke hulp (WMO) (neutraal)

- Geen verschil van betekenis.

Toelichting meerjarenramingen:

- De verwachte inkomensafhankelijke bijdrage in de WMO voor o.a. hulp in de huishouding, woon- en vervoersvoorzieningen is in de meerjarenraming met een jaar doorgeschoven naar 2028, voor 2027 worden we hiervoor gecompenseerd door het Rijk.

6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal (neutraal)

- Geen verschil van betekenis.

Toelichting meerjarenramingen:

- Vanaf het jaar 2028 worden we in onze algemene uitkering gekort m.b.t. de invoering van een eigen bijdrage in de jeugdzorg. Deze is budgettair neutraal in onze begroting verwerkt waarvoor hier vanaf 2028 een stelpost is opgenomen. Later zal na daadwerkelijke uitwerking van de nieuwe wetgeving hierover meer duidelijkheid zijn.

6.92 Coördinatie jeugd (€ 8.000 voordeel)

- € 8.000 voordeel
 - De Gemeente Waalre vraagt aan GR Jeugdhulpregio Een 10 voor de Jeugd een bijdrage voor eigen inzet (conform begroting 2027 van deze GR) , zie hiervoor ook bovenstaande toelichting bij de lasten.

BBV indicatoren Sociaal domein

Indicator	Omschrijving	Gemeente / referentie	2024	2025	2026	Ambitie
Banen per 1.000 inw 15-74jr	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar	Waalre	-	571,8	-	-
Banen per 1.000 inw 15-74jr	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar	Amigo gemeenten (5 gemeenten)		1071,9	-	-
Banen per 1.000 inw 15-74jr	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar	Gemeenten < 25.000 inwoners	-	731,1	-	-

Indicator	Omschrijving	Gemeente / referentie	2024	2025	2026	Ambitie
Jongeren met delict voor rechter	Het % jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter verscheen	Waalre	-	-	-	-
Jongeren met delict voor rechter	Het % jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter verscheen	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	-	-	-	-
Jongeren met delict voor rechter	Het % jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter verscheen	Gemeenten < 25.000 inwoners	-	-	-	-
% kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	Waalre	3%	-	-	-
% kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	2,8%	-	-	-
% kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	Gemeenten < 25.000 inwoners	3,0%	-	-	-
Netto arbeids-participatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	Waalre	74,2%	74,4%	-	75,2%
Netto arbeids-participatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	75,2%	75,2%	-	-
Netto arbeids-participatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	Gemeenten < 25.000 inwoners	73,8%	74,0%	-	-
% werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)	Waalre	-	-	-	-
% werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	1,2%	-	-	-
% werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)	Gemeenten < 25.000 inwoners	1%	-	-	-
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering (18 jaar en ouder), per 10.000 inwoners	Waalre	135	134,1	-	133
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering (18 jaar en ouder), per 10.000 inwoners	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	163,7	133,1	-	-
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering (18 jaar en ouder), per 10.000 inwoners	Gemeenten < 25.000 inwoners	144,5	144,7	-	-
Lopende reïntegratievoorzieningen	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Waalre	94,3	113,8	-	113,8
Lopende reïntegratievoorzieningen	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	151,1	166,8	-	-
Lopende reïntegratievoorzieningen	Het aantal reïntegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Gemeenten < 25.000 inwoners	156,6	165,5	-	-
Jongeren met jeugdhulp tot 18 jaar	Het % jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar	Waalre	14,8%	13,1%	-	13,6%

Indicator	Omschrijving	Gemeente / referentie	2024	2025	2026	Ambitie
Jongeren met jeugdhulp tot 18 jaar	Het % jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	13,2%	13,6%	-	
Jongeren met jeugdhulp tot 18 jaar	Het % jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar	Gemeenten < 25.000 inwoners	13,1%	13,1%	-	-
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	Het % jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaat-regel t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar	Waalre	0,4%	0,4%	-	0,4%
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	Het % jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaat-regel t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	0,5%	0,6%	-	-
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming	Het % jongeren tot 18 jaar met jeugdbeschermingsmaat-regel t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar	Gemeenten < 25.000 inwoners	0,9%	0,9%	-	-
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaat-regel t.o.v. alle jongeren (12-23 jaar)	Waalre	-	-	-	-
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaat-regel t.o.v. alle jongeren (12-23 jaar)	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	0,3%	0,3%	-	-
Jongeren (t/m 23 jaar) met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaat-regel t.o.v. alle jongeren (12-23 jaar)	Gemeenten < 25.000 inwoners	0,4%	0,5%	-	-
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Het aantal verstrekkingen specialistische ondersteuning in kader van Wmo v.a. 2018 per 10.000 inwoners	Waalre	660	640		674
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Het aantal verstrekkingen specialistische ondersteuning in kader van Wmo v.a. 2018 per 10.000 inwoners	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	643	674		
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Het aantal verstrekkingen specialistische ondersteuning in kader van Wmo v.a. 2018 per 10.000 inwoners	Gemeenten < 25.000 inwoners	669	675	-	-

De ambities opgenomen in de tabel zijn een pilot. Deze zijn nu nog niet verwerkt in de teksten van de begroting, noch is er een specifieke streefdatum aangekoppeld. In het komende jaar, 2027, wordt de werkwijze met de ambities verder vormgegeven en gekeken hoe dit in de begroting 2028 verder uitgewerkt kan worden.

Aanvullende indicatoren Sociaal domein

Indicator	Omschrijving	Gemeente / referentie	2023	2024	2025	2026
% mantelzorgers	Percentage personen dat mantelzorg geeft. De mantelzorg moet daarbij al minimaal 3 maanden duren, of het moet gaan om minimaal 8 uur zorg per week.	Waalre	-	14,0%	-	-
% mantelzorgers	Percentage personen dat mantelzorg geeft. De mantelzorg moet daarbij al minimaal 3 maanden duren, of het moet gaan om minimaal 8 uur zorg per week.	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	-	12,4%	-	-
% mantelzorgers	Percentage personen dat mantelzorg geeft. De mantelzorg moet daarbij al minimaal 3 maanden duren, of het moet gaan om minimaal 8 uur zorg per week.	Gemeenten < 25.000 inwoners	-	15,8%	-	-
% mantelzorgers overbelast	Het percentage mantelzorgers van 18 jaar en ouder dat zich door het geven van mantelzorg 'tamelijk zwaar belast', 'zeer zwaar belast' of 'overbelast' voelt. Dit betreft het percentage binnen de groep mantelzorgers.	Waalre	-	17,4%	-	-
% mantelzorgers overbelast	Het percentage mantelzorgers van 18 jaar en ouder dat zich door het geven van mantelzorg 'tamelijk zwaar belast', 'zeer zwaar belast' of 'overbelast' voelt. Dit betreft het percentage binnen de groep mantelzorgers.	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	-	17,4%	-	-
% mantelzorgers overbelast	Het percentage mantelzorgers van 18 jaar en ouder dat zich door het geven van mantelzorg 'tamelijk zwaar belast', 'zeer zwaar belast' of 'overbelast' voelt. Dit betreft het percentage binnen de groep mantelzorgers.	Gemeenten < 25.000 inwoners	-	21,2%	-	-

